

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Факультет морського права
кафедра морського та господарського права

Код РНПД E 4157

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

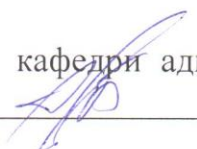
PROGRAM OF DISCIPLINE
COMMERCIAL LAW

рівень вищої освіти Бакалавр
(перший (бакалаврський) / другий (магістерський))
тип дисципліни Обов'язкова
обов'язкова / вибіркова
мова викладання Українська
українська / англійська

Миколаїв – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Господарське право» є однією з складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування».

«28» 08, 2022 року – 16 с.

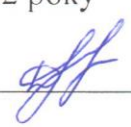
Розробник: **Борко Андрій Леонідович**, професор кафедри адміністративного та конституційного права, доктор юридичних наук

Проект робочої навчальної дисципліни «Господарське право» узгоджено з гарантом освітньої програми.

Гарант освітньої програми **Пашенко Олексій Вікторович**, кандидат економічних наук, доцент

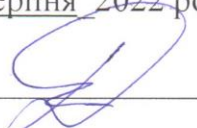
Проект робочої навчальної дисципліни «Господарське право» розглянуто на засіданні кафедри морського та господарського права.

Протокол № 1 від «28» серпня 2022 року

Завідувач кафедри – Ломжець Ю. В.

Проект робочої навчальної дисципліни «Господарське право» розглянуто Науково-методичною комісією факультету морського права.

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 року.

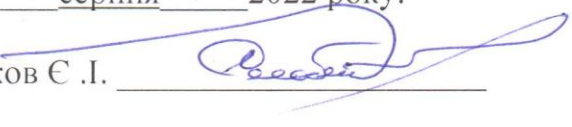
Голова – Бараненко Д.В.

Проект робочої навчальної дисципліни «Господарське право» погоджено з навчальним відділом НУК ім. адмірала Макарова

Голова відділу – Лабарткава А. В.

Проект робочої навчальної дисципліни «Господарське право» розглянуто Навчально-методичною радою НУК ім. адмірала Макарова.

Протокол № 6 від «29» серпня 2022 року.

Голова НМР НУК – Трушляков Є.І.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування..	9
7. Форми поточного та підсумкового контролю	9
8. Критерії оцінювання результатів навчання	...13
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	14
10. Рекомендовані джерела інформації	14

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «Господарське право» є складовою бакалаврської підготовки студентів, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Навчальна програма дисципліни «Господарське право» передбачає вивчення таких тем: поняття господарських правовідносин та господарського права, суб'єкти господарського права та суб'єкти господарювання, правовий статус підприємств, господарських товариств, об'єднань господарських товариств, правовий статус громадянина як суб'єкта господарювання, особливості правового статусу інших суб'єктів господарювання, загальні засади майнових відносин у сфері господарювання, господарські договори, основні засади господарсько-правової відповідальності, правове регулювання банкрутства.

Ключові слова: господарські правовідносини, господарські товариства, суб'єкт господарювання, господарсько-правова відповідальність, банкрутство.

Abstract

The study discipline «Commercial law» is a component of the bachelor's training of students who obtain the educational qualification level «Bachelor» in the specialty 072 Finance, banking and insurance.

The curriculum of the discipline «Commercial Law» provides for the study of the following topics: concepts of economic legal relations and economic law, subjects of economic law and economic entities, legal status of enterprises, economic societies, associations of economic societies, legal status of a citizen as a subject management, peculiarities of the legal status of other business entities, general principles of property relations in the sphere of management, business contracts, basic principles of economic and legal responsibility, legal regulation of bankruptcy.

Key words: economic legal relations, business associations, business entity, economic and legal liability, bankruptcy.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування (шифр і назва)	Обов'язкова дисципліна	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання ____ - ____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр / Bachelor	Лекції	
		15 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: залік	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Господарське право» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

- набуття здобувачами вищої освіти здатності застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фінансового регулювання та фінансового ринку;
- набуття здобувачами вищої освіти розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- набуття здобувачами вищої освіти необхідного методичного інструментарію здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Господарське право» є розуміння та засвоєння загальних положень господарського права для застосування у врегулюванні різних видів господарських правовідносин між суб'єктами господарського права.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою до вивчення навчальної дисципліни «Господарське право» є оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення наступних дисциплін: «Основи права».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Господарське право» передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фінансового регулювання та фінансового ринку.
- ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика господарського права та господарських правовідносин

Тема 1. Поняття, предмет, метод та інші загальні питання господарського права України. Основна література: [2, с.15; 7, с. 7; 12, с.10]

Тема 2. Підприємництво. Некомерційна господарська діяльність. Основна література: [1, с.23 ; 5, с.15]

Тема 3. Суб'єкти господарського права. Суб'єкти господарювання. Основна література: [1, с. 48; 5, с. 30]

Тема 4. Правове становище підприємств, господарських товариств та об'єднань підприємств. Основна література: [1, с. 51]

Тема 5. Правовий статус громадянина як суб'єкта господарювання. Особливості правового статусу інших суб'єктів господарювання. Основна література: [1, с. 53]

Змістовий модуль 2. Окремі види господарських правовідносин

Тема 6. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання. Основна література: [1, с. 58]

Тема 7. Загальні положення щодо господарських зобов'язань. Господарські договори. Основна література: [1, с. 77]

Тема 8. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції. Основна література: [1, с. 87]

Тематичний план навчальної дисципліни:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		Л	Пр.з.	С.р.		Л	Пр.з.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика господарського права та господарських правовідносин								
Тема 1. Поняття, предмет, метод та інші загальні питання господарського права України	12	2	2	8	11	1		10
Тема 2. Підприємництво. Некомерційна господарська діяльність.	12	2	2	8	22	1	1	10
Тема 3. Суб'єкти господарського права. Суб'єкти господарювання.	12	2	2	8				10
Тема 4. Правове становище підприємств, господарських товариств та об'єднань підприємств..	12	2	2	8	27	1	1	10
Тема 5. Правовий статус громадянина як суб'єкта господарювання. Особливості правового статусу інших суб'єктів господарювання..	12	2	2	8				15
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10	40	60	3	2	55
Змістовий модуль 2. Окремі види господарських правовідносин								
Тема 6. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання.	11	2	2	7	10			10
Тема 7. Загальні положення щодо	11	2	2	7				

господарських зобов'язань. Господарські договори.					13	1	2	10
Тема 8. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції.	8	1	1	6	7			7
Разом за змістовим модулем 2	30	5	5	20	30	1	2	27
Усього	90	15	15	60	90	4	4	82

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Поняття, предмет, метод та інші загальні питання господарського права України	2	
2	Тема 2. Підприємництво. Некомерційна господарська діяльність.	2	1
3	Тема 3. Суб'єкти господарського права. Суб'єкти господарювання.	2	
4	Тема 4. Правове становище підприємств, господарських товариств та об'єднань підприємств.	2	1
5	Тема 5. Правовий статус громадянина як суб'єкта господарювання. Особливості правового статусу інших суб'єктів господарювання.	2	
6	Тема 6. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання	2	1
7	Тема 7. Загальні положення щодо господарських зобов'язань. Господарські договори.	2	
8	Тема 8. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції.	1	1
	Усього годин	15	4

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – *0,5 год/1 год. занять (1 година на 1 лекцію);*
- підготовка до семінарських занять – *2-4 год/1 заняття;*
- написання рефератів, виконання домашньої контрольної роботи, аналітичного огляду, аналізу практичних (проблемних ситуацій) підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференції тощо – *мінімум 15 годин на 1 роботу;*
- підготовка до контрольних заходів (заліку) – *(15-30) год. на 1 захід.*

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма

1	Підготовка до лекцій.	10	8
2	Підготовка до семінарів.	30	16
3	Реферат	-	15
4	Виконання МКР	5	-
5	Виконання КР	-	28
6	Підготовка до заліку	15	15
...	<i>Разом</i>	60	82

6. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Господарське право» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді;
- контрольні роботи;
- реферати;
- інші види індивідуальних та групових завдань, які використовуються.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

В процесі викладання навчальної дисципліни «Господарське право» передбачено проведення поточного та підсумкового контролів.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському (практичному) занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання модульних (тематичних) контрольних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Критерії оцінювання результатів навчання на семінарських заняттях

Відповіді на семінарах (бали)	Критерії оцінювання
1	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
0,75	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0,25	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
0,1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дав відповіді.

Критерії оцінювання написання та захисту рефератів

Критерії оцінювання	Бали
Оформлення реферату (титольний лист, план, література та ін.).	1
Структурованість роботи (наявність	1

чіткого плану структури)	
Чітке визначення актуальності теми, що висвітлюються у рефераті.	1
Змістовність (широта і повнота висвітлення теми реферату в пунктах плану)	5
Бібліографія роботи (кількість і якість, новизна використаних джерел)	1
Наявність емпіричної частини (висновків)	2
Захист реферату (вміння стисло, логічно і повно доповісти про результати дослідження)	4
Усього	15

Модульна контрольна робота, в залежності від об'єму, може складатися із: тестових завдань, теоретичних понять, теоретичних запитань та задач (ситуації).

За належним чином виконану модульну контрольну роботу студент може отримати 10 балів.

Блок «тести» - містить 10 тестових питань, які оцінюються у 5 балів. Тобто 0.5 за 1 правильну відповідь. Кожний варіант завдання має тільки одну правильну відповідь. За невірну відповідь бали не нараховуються.

Блок «теорія» - містить три теоретичні питання, які оцінюються до 3 балів.

Блок «ситуація» - містить одне ситуаційне завдання, яке оцінюється до 2 балів.

Протягом семестру на трьох модульних контрольних заходах студент може отримати 30 балів.

Критерії оцінювання МКР

Теоретичне питання

	Критерії
1	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки
0,5	Відповідь має суттєві помилки, містить неточності, недостатньо обґрунтована, аргументи несформульовані
0	Студент не дає відповіді
1	Максимальна кількість балів

Критерії оцінювання МКР

Ситуація

	Критерії
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
1	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.

0	Студент не дає відповіді.
2	Максимальна кількість балів

Розрахунок балів за написання МКР

Вид завдання	Максимальна кількість балів
Тести	5х3=15 балів
Теоретичні питання	3х3=9 балів
Ситуація	2х3=6 балів
Всього	30

Розподіл балів, які отримують студенти під час МКР:

Змістовий модуль № 1, 2								Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	15
15								

T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8 – відповідні теми змістовних модулів.

Критерії оцінювання виконання КР

Виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи (далі – КР) оцінюється до 42 балів.

Контрольна робота складається із трьох типів індивідуальних завдань:

1. Складання термінологічного словнику з дисципліни «Господарське право». Словник повинен містити мінімум 12 основних понять. За правильне визначення поняття нараховується 1 бал, за неправильне – бали не нараховуються. Так, за написання 12 правильних понять можна отримати 12 балів.

2. Відповідь на теоретичне питання. Теоретичне питання виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За кожен правильну відповідь на теоретичне питання нараховується до 10 балів.

Відповідь на теоретичне питання (бали)	Критерії оцінювання
10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
9	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
8	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
6-7	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1-5	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Так, за кожен правильну відповідь на теоретичне питання можна отримати 10 балів.

3. Рішення задач. Рішення двох задач виконується письмово, обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на відповідні статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За правильне рішення однієї задачі нараховується до 10 балів, що загалом складає 20 балів.

Рішення задачі (бали)	Критерії оцінювання
10	Рішення правильне, повне, логічне, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
9	Рішення в цілому правильне, достатньо повне, логічне, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
8	Рішення частково правильне, містить неточності і недостатньо обґрунтоване.
5-7	Рішення має суттєві помилки, аргументи неформальовані, використовуються невірна термінологія.
1-4	Рішення містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Рішення взагалі не вірне та не обґрунтоване.
0	Студент взагалі не розуміє задачу.

Розрахунок балів за написання КР

Вид завдання	Максимальна кількість балів
Складання термінологічного словника	12
Теоретичні питання	10
Ситуація (задачі)	20
Всього	42

Критерії оцінювання результатів за виконання інших завдань

Вид завдання	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь (відповіді) на семінарських заняттях	15x1 бал = 15 балів	3x1 бал = 3 балів
Написання есе	3x5 балів = 15 балів	–
Написання реферату	–	15 балів
Виконання КР	–	1x42 балів = 42 балів
Поточний модульний контроль (виконання МКР)	3x10 балів = 30 балів	–
Всього	60	60

Підсумковий контроль проводиться шляхом складання студентами заліку – з дисципліни «Господарське право».

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заліку в загальній системі оцінок – **40 балів**. Право здавати заключний іспит дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заліку набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Під час заліку студенти відповідають на три контрольні питання.

Критерії оцінювання заліку

Під час складання заліку студенти відповідають на білет, який вони вибрали власноруч.

Кожен білет містить три контрольні питання. Відповідь на кожне питання екзаменаційного білету оцінюється до 13,3 балів. Тобто після складання іспиту студент може отримати до 40 балів, які додаються до суми балів, отриманої під час поточний контролю відповідного семестру.

Критерії відповіді на одне питання білету

Відповідь на питання (бали)	Критерії оцінювання
12–13.3	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
9–11	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6–8	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
3–5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1–2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок та не обґрунтована
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т 1-5	Участь (відповіді) на семінарських заняттях. Написання есе	5	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	1
		Написання есе	5		
		Виконання МКР № 1	10		
ЗМ 2	Т 6–10	Участь (відповіді) на семінарських заняттях.	5	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	1
		Написання есе	5		
		Виконання МКР № 2	10		
ЗМ 3	Т 11–15	Участь (відповіді) на семінарських заняттях. Написання есе	5	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	1
		Написання есе	5	Написання реферату	15

	Виконання МКР № 3	10	Виконання КР	42
Підсумковий контроль	Іспит	40		40
Сума		100		100

9. Засоби навчання:

Наповненість групи «Господарське право» в месенджері «Viber» для дистанційного навчання, електронний варіант Господарського кодексу України, лекцій та підручниками з навчальної дисципліни «Господарське право».

Наочні засоби: слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, зал судових засідань (ауд. 613), лабораторія «Юридична клініка» (ауд. 603).

10. Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Конституція України, 1996 р. // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 р. // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
6. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15 травня 2003 р. який набрав чинності з 1 липня 2004 р. // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
7. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 р. // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
8. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 р. № 514-VI. із змінами та доповненнями. // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
9. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30 жовтня 1996 р. із змінами та доповненнями. // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 лютого 2006 р. // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу:

11. *Шпомер А.* Ліцензування господарської діяльності як засіб державного регулювання економіки // Підприємництво, господарство і право. - 2004. - №2
12. *Александров Д.* Питання законодавчого закріплення методики оцінки об'єктів інтелектуальної власності при купівлі-продажу цілісних майнових комплексів. // Підприємництво, господарство і право. - 2007. - №3. - С.64- 68.
13. *Александров Д.* Правові питання, що виникають при купівлі-продажу об'єктів промислової власності у складі цілісного майнового комплексу . // Підприємництво, господарство і право. - 2007. - №4. - С. 112-117.
14. *Винар Л.* Правовий режим майна юридичних осіб публічного права. // Підприємництво, господарство і право. - 2007. - №8. - С. 7-10.
15. *Чернадчук В.Д., Сухонос В. В.* Основи господарського процесуального права України: Навчальний посібник. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. - 220 с.
16. *Герц А.* Поняття підприємництва як майнового комплексу // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали ІХ регіональної науково-практичної конференції (13-14 лютого 2003р.). - Львів. - С. 257-259.
17. *Фединяк Л.* Правове регулювання попередніх забезпечувальних заходів у цивільному та господарському судочинстві: пропозиції з удосконалення законодавства України. // Підприємництво, господарство і право. - 2007.

Інформаційні ресурси

1. <http://court.gov.ua>.
2. <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
3. <http://ukrstat.org>.
4. <http://www.coe.int>
5. <http://www.kmu.gov.ua/control>.
6. <http://www.library.edu-ua.net>
7. <http://www.minjust.gov.ua>.
8. <http://www.mon.gov.ua>.
9. <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
10. <http://www.dvs.gov.ua/>
11. <http://www.drsu.gov.ua/>